



FARSTA STADSDELSFÖRVALTNING

AVDELNINGEN FÖR VUXNA
AVDELNINGEN FÖR BARN OCH UNGDOM

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR I.5.I-545/2011
SID 1 (5)
2011-11-22

Handläggare: Bosse Dannert
Telefon: 08-508 18 040

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2011-12-15

Förslag till program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012-2014

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslaget till program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012-2014.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inger Norman
avdelningschef

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Socialnämnden har utarbetat ett förslag till nytt program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Programmet som är utsänt på remiss, föreslås vara ett av stadens styrdokument. Syftet med programmet är att såväl offer som förövare i nära relationer ska få likvärdiga insatser oavsett var i staden de bor. En kartläggning av våldet mot kvinnor och barn föreslås för att få en bild av den totala omfattningen. Det nya programmet är uppbyggt enligt modellen om resultatbaserad styrning så att stadens insatser kan följas upp.

Insatserna mot våld i nära relationer har utvecklats de senaste åren. I Farsta och Skarpnäck bedrivs ett projekt som medför att hjälp och insatser till utsatta kvinnor har förbättrats. En mansmottagning i söderort har startat.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för vuxna och avdelningen för barn och ungdom.

Bakgrund

Socialnämnden har tagit fram ett förslag till nytt program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Förslaget har utarbetats av en arbetsgrupp med representanter för socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, äldreförvaltningen och åtta stadsdelsförvaltningar.

Programmet föreslås vara ett av stadens styrdokument. Målgrupper är kvinnor som utsatts för våld i nära relation, barn som upplevt våld mellan närstående vuxna och män som utövat våld i nära relation.

Förslaget har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast den 31 december 2011.

Remissen i sammanfattning

Förslaget till kvinnofridspolitiskt program handlar om våld mot kvinnor och deras barn i nära relationer, inte om andra brott mot kvinnor.

Programmet föreslås vara ett av stadens styrdokument och ska gälla för alla nämnder och bolag. Syftet är likställighet inom staden. Såväl offer som förövare i nära relationer ska få likvärdiga insatser oavsett var i staden de bor. Utöver programmet behövs riktlinjer som konkret beskriver hur arbetet med våldsutsatta och förövare ska bedrivas.

Till skillnad från det föregående programmet är det nya uppbyggt enligt modellen om resultatbaserad styrning. Målen anger vilken förändring som förväntas. Aktiviteter för att uppnå målen tas fram. Indikatorer anger i vilken utsträckning målen uppnås.

Programmet vänder sig till alla anställda

Stadens anställda möter våldsutsatta kvinnor och barn samt förövare både i kontakten med medborgare och med arbetskamrater. Anställda har möjlighet att förebygga och synliggöra våld i nära relation. Men för att kunna vara till stöd krävs kompetens att upptäcka problemen och bemöta både våldsutsatta och våldsutövande personer. Medarbetare behöver tillgång till information om vilket stöd och hjälp som finns för våldsutsatta kvinnor och deras barn samt män som utövar våld. Alla måste känna till att man har skyldighet att göra en anmälan till socialtjänsten, om man misstänker att barn upplever våld i nära relation.

Vem som ska betraktas som närstående beror på om det föreligger en nära och förtroendefull relation. Programmet inriktas på mäns våld mot kvinnor i nära relationer och deras barn. Det omfattar inte män som utsatts för våld i nära relation. Socialtjänsten har dock ansvar att ge stöd och skydd till alla, oavsett kön.

Stadens långsiktiga vision föreslås vara:

"I Stockholms stad utsätts ingen för våld eller hot om våld i nära relation".

Det första steget mot denna "nollvision" föreslås pågå under tre år, 2012-2014.

Därefter bör programmet omarbetas utifrån erfarenheter, forskning och utvecklingen inom området. Då kan bedömas om fler målgrupper ska inkluderas.

Målgrupper, mål, indikatorer och aktiviteter

Programmet omfattar tre målgrupper: Kvinnor som utsatts för våld i nära relation, barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna och män som utövat våld i nära relation. Åtta mål föreslås. De syftar till att kvinnor och barn ska leva ett liv utan våld i nära relation och ha kunskap om sina rättigheter. Man ska känna sig trygg med de insatser staden erbjuder. Insatser krävs för de våldsutövande männen för att de ska sluta använda våld.

15 indikatorer ska mäta i vilken utsträckning de förväntade målen uppnås.

Aktiviteter som medverkar till måluppfyllelse fastställs av varje nämnd.

I programmet belyses antalet fall av misshandel. Våld mot kvinnor har ökat. Att fler fall anmäls beror delvis på ändrad lagstiftning.

Kartläggning för ett bättre underlag

Staden planerar att regelbundet kartlägga omfattningen av närståendes våld eller andra övergrepp mot kvinnor och av barn som bevittnat våld mot närstående. Det behövs en analys av hur de sociala tjänster som erbjuds svarar mot behoven.

Antalet polisanmälda misshandelsbrott mot kvinnor över 18 år som begås inomhus av bekant i nära relation är i Farsta drygt 90 per år, vilket är något över genomsnittet för stadsdelsområdena. Särskilda grupper i kartläggningen är yngre och äldre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning och med missbruksproblem, invandrade kvinnor och nationella minoriteter samt kvinnor i samkönade förhållanden. Kartläggningen ska ge underlag för bedömningar av om målgrupperna får likvärdiga insatser oavsett var i staden de bor.

Förebyggande arbete

Det behövs också preventiva åtgärder för att stoppa våldet och för att minska antalet nya fall av våld mot kvinnor. Generella insatser är till exempel jämställdhetsarbetet, där en särskilt viktig del är att förändra normer kring maskulinitet, makt och våld. Förskolan och skolan är viktiga när det gäller det förebyggande arbetet.

Inom flera stadsdelsförvaltningar pågår ett intensivt utvecklingsarbete när det gäller våld i nära relationer. Socialnämndens stadsövergripande verksamheter ger stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor och barn, exempelvis genom Socialjouren, Kriscentrum för kvinnor, Barncentrum, Kruton och Relationsvåldscentrum.

Lättillgänglig information på Stockholms stads hemsida bör finnas, så att våldsutsatta kvinnor och våldsutövande män lätt kan hitta information om vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget till nytt program är en bra utveckling av tidigare program. Det är bra att målgrupperna definieras. Tydliga delmål med aktiviteter och indikatorer gör det möjligt att följa upp arbetet. Förebyggande arbete behövs, särskilt med tanke på att våldet mot kvinnor har ökat. När det gäller förändrade normer och attityder är förskolan och skolan viktiga.

Ett syfte med det nya programmet är likställighet inom staden. Förvaltningen anser att det därför är positivt att staden ska utarbeta riktlinjer för arbetet. Det bidrar till en större likhet mellan förvaltningarnas sätt att arbeta.

Våld i nära relationer är ett stort folkhälsoproblem där omfattningen inte är helt klarlagd. Det är därför bra att kartläggningar genomförs för att få en bättre bild av hur situationen för utsatta kvinnor och barn ser ut.

Insatserna mot våld i nära relationer har utvecklats de senaste åren. I Farsta och Skarpnäck bedrivs ett projekt som medför att hjälp och insatser till utsatta kvinnor har förbättrats. En mansmottagning i söderort har startat.

Under våren 2012 ges utbildning i dokumentationsmodellen Signs of Safety till utredande socialsekreterare som handlägger familjer med barn 0-12 år. Signs of Safety's dokumentation omfattar svar på frågeställningar som synliggör om barnet utsatts eller varit vittne till våld. Familjestödsenheten utbildas i behandlingsmetoden Circle of Security som rör anknytningsterapi. Metoden är tänkt att komplettera familjebehandlarnas verktygslåda i arbetet med att hjälpa föräldrar till självreflektion, att själva kunna se sina destruktiva mönster och bryta dem. De båda utbildningarna finansieras av projektmedel från länsstyrelsen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.



Bilaga

Socialnämndens förslag till program för kvinnofrid – mot våld i nära relation
2012-2014